

UVOD –

o Kozarcu još malo

- jedan od hrvatskih pisaca bez zdravlja, novca, imetka, posla, obrazovanja, vremena, a ni razumijevanja ondašnje šire javnosti koja ga nije pravovremeno prepoznala
- kritici je smetao kronološki nered u pripovijedanju
- dok je radio na sudu, kao da je skupljao motive, odnosno tematiku za Đuku B., naime kao vježbenik se naslušao društvene problematike
- prikazuje u i u ostalim djelima, novelama, propadanje seoskih zadruga, lijenost, rasipnost, odavanje piću...
- odlikuje ga izrazita darovitost zapažanja, tankoćutno opisivanje ljudskih karaktera, čak devijacija u što se sjajno uklapaju lirski opisi prirode
- opisuje ljudske nagone i strasti, temperamente s mogućnošću dubinske analize lika
- Đuka B. je realna slika jednog vremena uhvaćenog u naslovnom liku
- roman privlači pažnju, i kritičara i književnika, Ivan Goran Kovačić ga uvrštava u 20ak najboljih slavenskih romana, a Krleža ga, uz Leskovara, svrstava u najokretnije pisce.

-

SREDIŠNJI DIO

- roman moderne s ruralnom tematikom
- moderan roman – po uzoru na europske – UNUTARNJI MONOLOG iz kojeg proizlazi razmišljanje kako živjeti, proizlazi unutarnji život, odnosno hereditarne krize
- retrospekcija – daje uvid u godine raskalašenog života, emocionalne krize. Kauzalitet je vidljiv u načinu odgoja. Reznirani glavni lik prisjeća se prošlosti i isprepliće je s osamljenim i besmislenim trenutkom u kojem ubija oca.
- alkohol je jedini izlaz – momentalno briše sve Đukine sukobe, i sa sobom i s drugima
- osjetilni karakter prostora - doživljaj slavonskog kraja najbolje dolazi do izražaja u epizodi Đukine vožnje, jurnjave s konjima kroz ravnicu, njive i šumu – opipljiva je želja za potpunom slobodom, i neograničenošću – himna slobodi „Đuka skoči u kola i potjera konje preko šljivika, žita, ječma. Nije mario što tim gazi tuđe plodine, žuljeve tuđih ruku. Mislio je samo gdje je osjetljivije mjesto na konjima da ih tamo ošine kandžijom. Isto tako natjera ih na baru punu mulja, tske i šaša...Zapravo on nije vidio onaj mulj i onaj šamac. On je vidio samo ravnu dugu prosiku i tuda da je najkraći put do

nje.“ (kod citata moraš napisati oznaku dole na margini: Ivan Kozarac, *Đuka Begović*, i izdanje koje ti imaš, npr. Katarina Zrinski, Varaždin, 2005.)

- prema etičkoj karakterizaciji Đuka ne postaje negativac iako ne želi biti *sluga svoje zemlje i gospodar svoje žene*

Đuka je simbol muške snage, doduše destruktivne koja ruši sve pred sobom. Ne vodi se razumom, nego ga tjeraju nagoni i strasti. Na tragu je naturalističkih likova, određen je nasljeđem – očevi geni ga nisu mimoišli, a uz to ga je otac nepopravljivo odredio odgojem. Živio je u sredini koja za njega nije bila niti malo inspirativna, otuđio se od licemjerja i pokorenog mnoštva kojima je važan pojam kuće i doma. Outsajder je i ne pripada zajednici seljana sa svim strogo određenim društvenim normama. Ljudi koja ga okružuju u funkciji su ispunjenja niskih strasti, a u konačnici iz njega probija temperament . „Gnjila krv! – kaže Đuka sebi i drugima.“ „Šimina bisna krv! – govorili starci.“

- u vlastitoj ludosti je dinamičan lik koji teži promjeni i kretnji za razliku od statične seoske sredine – „A on bi htio letjeti, letjeti tako u ludo...“ (opet oznaka!!!)

ZAVRŠNI DIO –

KRITICIZAM – Kozarac se vrlo kritično odnosi prema društvu, slavonskom selu .. najbolje je vidljivo u odnosu Đuke prema suprotnom spolu. Sjajno je iscrtao položaj žene u društvu u 19. stoljeća.